

Miljödepartementet
103 33 STOCKHOLM

YTTRANDE
22 september 2004
Dnr.: 6-12-04

Rapporter med anknytning till kontrollstationen för klimatpolitiken (M2004/2193/Mk)

Konjunkturinstitutet (KI) vill kommentera två av de fyra remitterade rapporterna: 1. Kontrollstation 2004 och 2. Basindustrin och Kyoto.

Kontrollstation 2004

KI stödjer starkt utredningens förslag att det nuvarande nationella klimatmålet ersätts med ett s.k. avräkningsmål, där den tilldelade mängden utsläppsrätter räknas in men inte de utsläppsrätter som köps eller säljs av den handlande sektorn. Utredningens förslag att slopa koldioxidskatten för industrin och kraftvärmeverken ligger också i linje med att minska koldioxidutsläppen till minsta möjliga samhälls-ekonomiska kostnad.

Utredningen vill emellertid behålla koldioxidskatten för hetvattenproduktion med motiveringen att förhindra en återgång till fossila bränslen. KI finner det svårt att utifrån kriterier om samhällsekonomisk effektivitet motivera en särbehandling av hetvattenproduktion för att värna användningen av biobränslen. Ett sådant undantag innebär att fossil hetvattenproduktion skulle subventionera biobränslebaserad hetvattenproduktion med skillnaden mellan koldioxidskatten och priset på utsläppsrätten. Kan man åstadkomma begränsningar av koldioxidutsläppen genom inköp av utsläppsrätter till en kostnad som är lägre än kostnaden för biobränslen så finns det inga samhällsekonomiska skäl att ha styrmedel som förhindrar detta. Om taket för utsläppen inom EU sätts tillräckligt lågt blir priset på utsläppsrätter så högt att biobränslen kan konkurrera med fossila bränslen.

KI ställer sig tveksamt till utredningens förslag om ökad beskattning av vägtransporter så länge det finns effektivitetsvinster att hämta genom ett utvidgat handelssystem eller åtgärder inom Joint implementation och Clean development mechanism. En ökad beskattning av transporter skulle påverka sektorer (företagens och hushållens transporter) där marginalkostnaderna för att minska koldioxidutsläppen är höga, enligt studier vid institutet. Detta rimmar illa med handelssystemets syfte att minska koldioxidutsläppen till minsta möjliga samhällsekonomiska kostnad. Istället föreslår institutet att man prövar om inte transportsektorn också kan ingå i handelssystemet inför det auktionsförfarande som kan bli aktuellt inför nästa åtagandeperiod och som starkt förordas av institutet.

I utredningens prognos 1990-2010 minskar utsläppen med 1,3 procent till följd av kraftiga temporära nedgångar i utsläppen från jordbruket och från avfallsdeponier och utan dessa nedgångar skulle utsläppen istället öka med 3-4 procent, och då dessa temporära effekter avklingat ökar utsläppen med 5,7 procent till 2020. KI vill mot den bakgrunden understryka vikten av att i första hand handelssystemet utvidgas till fler sektorer snarare än att höja koldioxidskatten för att Sverige skall kunna uppnå utsläppsmålet till så låg samhällsekonomisk kostnad som möjligt, särskilt som Sverige har mycket låg kolintensitet i energitillförseln jämfört med andra länder enligt utredningens rapport.

Basindustrin och Kyoto

KI anser att den slutsats som framförs i rapporten från Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), att ”Handeln med utsläppsrätter kommer att få betydande effekter på den energiintensiva industrins konkurrenskraft. Detta leder till en strukturomvandling med utslagning av anläggningar och betydande effekter på exporten och sysselsättningen inom den energiintensiva industrin.” är alltför stark utifrån det material som redovisas i rapporten. Det är enbart för cement- och kalkindustrin som en sådan entydig slutsats kan dras utifrån de analyser och simuleringar som redovisas i rapporten. För andra delar av den energiintensiva industrin följer slutsatsen endast från några av de analyser och simuleringar som redovisas i rapporten. Inte ens i huvudfallet blir slutsatsen entydig för hela den energiintensiva industrin med de tre analysmetoder som genomförts av ITPS. Det starkaste stödet för rapportens slutsats erhålls i analysen av hur konkurrenskraften påverkas av handel med utsläppsrätter och koldioxidskatter. Detta stöd försvagas dock väsentligt av att analysen förutsätter att kostnadsläget inte påverkas av handelssystemet eller annan klimatpolitik i konkurrerande länder. I den Salteranalys som också presenteras i rapporten finner slutsatsen ett svagare stöd och analysen av faktorefterfrågan, där det förekommer utbytbarhet mellan produktionsfaktorer, ger det svagaste stödet till slutsatsen.

Analyserna omfattar 3 scenarier som skiljer sig i antaganden om utsläppspris och elprishöjning. Varje scenario analyseras med eller utan koldioxidskatt för den handlande sektorn. Huvudscenariot är ett utsläppspris på 10 euro/ton och en elprishöjning på 4 öre/kwh. I Kontrollstation 2004 sägs motsvarande utsläppspris leda till en elprishöjning på 2-3 öre/kwh och ett sådant antagande skulle i huvudscenariot ge betydligt svagare effekter på den energiintensiva industrin. Ett utsläppspris på 5 euro/ton leder till en elprishöjning på 2 öre/kwh, men i parallell med antagandena i Kontrollstation 2004 skulle elprishöjningen bli 1-1,5 öre/kwh. I ett sådant scenario och med borttagande av koldioxidskatten för den handlande sektorn skulle utsläppshandel påverka den energiintensiva industrin i mycket liten grad, utom cement- och kalkindustrin, utifrån de resultat som redovisas i rapporten. I det tredje scenariot med ett utsläppspris på 25 euro/ton och en elprishöjning på 8 öre/kwh har rapportens slutsats full täckning även i fallet med borttagen koldioxidskatt för den handlande sektorn.

KI anser att denna spännvidd i resultaten också borde framskynta i rapportens slutsats eller som framhålls i analysen av faktorefterfrågan: "... effekterna på svensk tillverkningsindustri till följd av utsläppshandel med koldioxid är helt avhängiga (a) vilket pris som kommer att etableras på utsläppsrätter, (b) vad som händer med nuvarande koldioxidskatt och (c) vad som händer med elpriset".

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingemar Hansson. Föredragande har varit Göran Östblom.

Ingemar Hansson

Göran Östblom